A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2009. január 29.*

A C-311/06. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (Olaszország) a Bírósághoz 2006. július 17-én érkezett, 2006. február 28-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Consiglio Nazionale degli Ingegneri**

és

a **Ministero della Giustizia**,

Marco Cavallera

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J.-C. Bonichot, K. Schiemann (előadó), J. Makarczyk és L. Bay Larsen bírák,

* Az eljárás nyelve: olasz.

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. szeptember 13-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Consiglio Nazionale degli Ingegneri képviseletében A. Romei avvocato,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Fiorentino avvocato dello Stato,

– a belga kormány képviseletében L. Van den Broeck, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében kezdetben: T. Boček, később: M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében E. Skandalou, meghatalmazotti minőségben,

– a ciprusi kormány képviseletében C. Lycourgos és I. Neofitou, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– a svéd kormány képviseletében A. Falk és A. Kruse, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében H. Støvlbæk és E. Montaguti, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. február 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1988. december 21-i 89/48/EGK tanácsi irányelv (HL L 19., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 337. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Consiglio Nazionale degli Ingegneri (országos mérnöki tanács) és a Ministero della Giustizia (olasz igazságügyi minisztérium) között ez utóbbi által az olasz állampolgárságú Marco Cavallera olasz, képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványának honosítása útján szerzett spanyol mérnöki képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványának az érdekelt olasz mérnöki szakmai névjegyzékbe való felvétele céljából történő elismerése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 89/48 irányelv első preambulumbekezdésének szövege a következő:

„mivel a Szerződés 3. cikkének c) pontja értelmében a személyek és a szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgását gátló akadályok eltörlése a Közösség egyik alapvető célkitűzése; mivel ez a tagállamok állampolgárai számára azt a lehetőséget jelenti, hogy önálló vállalkozóként vagy munkavállalóként gyakorolják foglalkozásukat egy másik tagállamban, mint ahol képesítésüket megszerezték”.

4 Ezen irányelv harmadik preambulumbekezdése kimondja:

„mivel annak érdekében, hogy mihamarabb eleget lehessen tenni a szakoktatásukat és szakképzésüket lezáró, felsőfokú oklevéllel rendelkező közösségi állampolgárok elvárásainak, akiknek az oklevelét nem abban a tagállamban állították ki, mint amelyben foglalkozásukat gyakorolni kívánják, be kell vezetni az oklevelek elismerésének egy másik módszerét; mivel ennek a módszernek meg kell könnyítenie a polgárok számára minden olyan szakmai tevékenységet, amelynek gyakorlásához a fogadó tagállamban a középfokú oktatást követő képzés a feltétele, amennyiben olyan oklevéllel rendelkeznek, amely őket ezekre a tevékenységekre előkészíti, legalább három évig tartó tanulmányokat igazol, és amelyet egy másik tagállamban állítottak ki”.

5 Az említett irányelv ötödik preambulumbekezdése kimondja:

„mivel azoknak a foglalkozásoknak az esetében, amelyek gyakorlásához a Közösség nem határozta meg a szükséges képzés alapvető színvonalát, a tagállamok fenntartják maguknak annak lehetőségét, hogy ezt a színvonalat úgy határozzák meg, hogy általa biztosítani tudják a területükön nyújtott szolgáltatások minőségét; mivel azonban nem írhatják elő egy másik tagállam állampolgára számára a Szerződés 5. cikkében foglalt kötelezettségeik sérelme nélkül, hogy olyan képesítéseket szerezzen, amelyeket rendszerint a saját, nemzeti képzési rendszerük keretein belül kiállított oklevelekre állapítanak meg, ha az érintett személy ezeket a képesítéseket egészében vagy részben egy másik tagállamban már megszerezte; mivel ezért minden fogadó tagállamnak, amelyben egy foglalkozást szabályoztak, figyelembe kell vennie a többi tagállamban szerzett képesítéseket, és meg kell ítélnie, hogy azok megfelelnek-e az általa megkövetelt képesítéseknek”.

6 A 89/48 irányelv 1. cikkének a) és b) pontja a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) oklevél: minden oklevél, bizonyítvány és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvány, illetve ezek az oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok együttesen,

   – amelyeket az egyes tagállamban annak törvényi, rendeleti és közigazgatási előírásai szerinti illetékes hatósága állít ki,

– amely azt igazolja, hogy az oklevél tulajdonosa legalább három évig tartó felsőfokú képzést vagy ennek megfelelő időtartamú részképzést végzett el egyetemen, felsőoktatási intézményben vagy más hasonló szintű intézményben, és adott esetben a felsőfokú képzésen felül szükséges szakmai gyakorlatot is megszerezte, és

– amely azt igazolja, hogy az oklevél tulajdonosa rendelkezik olyan képesítéssel, amely egy szabályozott szakma megkezdéséhez vagy gyakorlásához az adott tagállamban szükséges,

feltéve hogy az oklevéllel, bizonyítvánnyal és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvánnyal igazolt képzést az érintett személy túlnyomórészt a Közösség területén szerezte meg, vagy ha az oklevél tulajdonosa hároméves szakmai tapasztalattal rendelkezik, amelyet az a tagállam igazol, amely egy harmadik ország oklevelét, bizonyítványát vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványát elismerte.

Az első albekezdésben említett oklevéllel egyenértékű minden olyan oklevél, bizonyítvány és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvány, illetve ezek az oklevelek, bizonyítványok vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok együttesen, amelyet az egyik tagállam illetékes hatósága állított ki egy, a Közösségen belül megszerzett, és ennek a tagállamnak az illetékes hatósága által egyenértékűnek elismert képzés befejezésekor, és ebben a tagállamban a szabályozott szakma megkezdésével vagy annak gyakorlásával kapcsolatban ugyanezeket a jogokat biztosítja;

b) fogadó tagállam: az a tagállam, amelyben egy másik tagállam állampolgára egy szabályozott szakma gyakorlását kérvényezi, ha nem abban a tagállamban szerezte

meg azt az oklevelet, amelyre hivatkozik, vagy nem ott gyakorolta először az érintett foglalkozást".

7 A 89/48 irányelv 1. cikke b) pontjának kizárólag olasz és magyar változata utal „egy másik tagállam" állampolgárára („di un altro Stato membro" / „egy másik tagállam") „egy tagállam" állampolgára helyett.

8 A 89/48 irányelv 2. cikkének első bekezdése kimondja:

„Ezt az irányelvet a tagállamok minden olyan állampolgárára alkalmazni kell, aki önálló vállalkozóként vagy munkavállalóként egy másik tagállamban kíván egy szabályozott szakmát gyakorolni."

9 Ezen irányelv 2. cikke első bekezdésének kizárólag német és magyar változata utal valamely szabályozott szakma „egy másik tagállamban" való gyakorlására („in einem anderen Mitgliedstaat" / „egy másik tagállamban") valamely szabályozott szakma „egy fogadó tagállamban" való gyakorlása helyett.

10 A 89/48 irányelv 3. cikke első bekezdésének a) pontja előírja:

„Ha egy szabályozott szakma megkezdését vagy gyakorlását a fogadó ország törvényei valamilyen oklevél megszerzésétől teszik függővé, akkor az illetékes hatóság a hiányos

képesítésre való hivatkozással nem tagadhatja meg egy tagállam állampolgárától az adott foglalkozásnak a saját állampolgárával azonos feltételek szerinti megkezdésének vagy gyakorlásának jogát,

a) amennyiben a kérelmező olyan oklevéllel rendelkezik, amely más tagállamban ahhoz szükséges, hogy annak területén az illető a foglalkozást megkezdhesse vagy gyakorolhassa, és ezt az oklevelet az egyik tagállamban szerezte […]".

11 Ezen irányelv 3. cikke első bekezdésének kizárólag olasz, spanyol és szlovén változata utal „egy másik tagállam" állampolgárától való megtagadásra („di un altro Stato membro" / „de otro Estado miembro" / „druge države članice") „egy tagállam" állampolgárától való megtagadás helyett.

12 Emellett az említett irányelv 3. cikke első bekezdése a) pontjának kizárólag olasz és szlovén változata utal „egy másik tagállamban" megszerzett oklevélre („in un altro Stato membro" / „drugi državi članici") „az egyik tagállamban" megszerzett oklevél helyett.

13 A 89/48 irányelv 3. cikkének sérelme nélkül annak 4. cikke lehetővé teszi, hogy a fogadó tagállam az ott meghatározott egyes esetekben meghatározott időtartamú szakmai tapasztalat igazolását, legfeljebb három évig tartó adaptációs időszak teljesítését vagy alkalmassági vizsga letételét követelje meg a kérelmezőtől. Ugyanezen cikk rögzíti az említett kérelmező által igazolt képzés hiányosságainak kiegyenlítése céljából előírható kiegyenlítő intézkedések egyes szabályait és feltételeit.

A nemzeti szabályozás

A mérnöki szakma szabályozása Spanyolországban és Olaszországban

14 A mérnöki szakma Spanyolországban is és Olaszországban is szabályozott szakmának minősül.

– A képzési rendszerek és a mérnöki szakma gyakorlásának feltételei

15 Az olasz és a spanyol képzési rendszer egymással rokon vonásokat mutat a mérnöki szakma területén szerezhető képesítéseket illetően. E két tagállamban három-, illetve ötéves felsőfokú tanulmányokat követően szerezhető ilyen képesítés.

16 Olaszországban a hároméves képzést követően szerzett egyetemi oklevelek (olaszul: „laurea triennale") a segédmérnöki (olaszul: „ingegnere junior") képzés elvégzését igazolják.

17 Olaszországban a segédmérnöki szakma megkezdése az adott szakmának megfelelő egyetemi oklevélhez, valamint az államvizsga (olaszul: „esame di Stato") sikeres letételéhez kötött (az 1925. október 23-i, 2537. sz. királyi rendelet 4. cikke *[Gazzetta ufficiale* 1926. február 15-i 37. száma]). Ezen államvizsga, a 2001. június 5-i, 328. sz. köztársasági elnöki rendelet (a GURI 2001. augusztus 17-i 190. számának rendes melléklete) 47. és 48. cikke szerint minimum két írásbeli vizsgából, egy szóbeli

és egy gyakorlati vizsgából áll. Az államvizsgát sikeresen teljesítő jelöltek felhatalmazást kapnak a mérnöki szakma gyakorlására (olaszul: „abilitazione all'esercizio della professione di ingegnere").

18 Spanyolországban a hároméves képzést követően szerzett egyetemi oklevelek az üzemmérnöki (spanyolul: „ingeniero técnico") képesítést igazolják.

19 Az egyetemi oklevelekre vonatkozó spanyol szabályozás az oklevelek két típusát különbözteti meg, nevezetesen a „hivatalosan elismert okleveleket", amelyek érvényessége az ország egész területén elismert, és amelyek birtokában a szabályozott szakma gyakorlása megkezdhető, valamint a különféle egyetemek által kiállítható olyan „magánokleveleket", amelyek birtokában a szabályozott szakma gyakorlása nem kezdhető meg. E területet az egyetemekről szóló, 2001. december 21-i 6/2001 törvény szabályozza (a BOE 2001. december 24-i 307. száma, 49400. o.).

20 Spanyolországban az üzemmérnöki szakma megkezdésének feltétele a 6/2001 törvény értelmében az érintett szakmának megfelelő, hivatalosan elismert egyetemi oklevél megszerzése.

21 A mérnöki szakma gyakorlásához mind Olaszországban, mind Spanyolországban valamely szakmai kamaránál vezetett névjegyzékbe történő bejegyzésre is szükség van. Olaszországban minden megyében a Consiglio dell'Ordine degli Ingegneri (mérnökök kamarájának tanácsa) vezeti a mérnökök szakmai névjegyzékét. E névjegyzék két szekcióra oszlik, amelyek közül a B szekciót a segédmérnökök részére tartják fenn. Spanyolországban szakirántól és régiótól függően különböző „colegios de ingenierosnak" (mérnöki kamaráknak) van erre hatásköre. E két tagállamban a mérnöki kamaráknál vezetett szakmai névjegyzékbe történő bejegyzés egyszerű adminisztratív intézkedést jelent, amely önmagában véve nem tanúsítja az érintett személyek szakmai képesítését, csupán annak biztosítására szolgál, hogy a szakma gyakorlása során betartásra kerüljenek bizonyos szakmai-etikai szabályok.

– A gépészmérnöki szakma Olaszországban

22 Olaszországban a gépészmérnöki szakmát gyakorolni kívánó személyeknek általában hároméves képzést igazoló gépészmérnöki egyetemi oklevéllel (olaszul: „laurea in ingegneria meccanica”), valamint az államvizsga sikeres letételét követően kapott, a mérnöki szakma gyakorlására vonatkozó felhatalmazással kell rendelkezniük. Ezenkívül e személyeknek be kell magukat jegyeztetniük valamely megye mérnöki névjegyzéke B szekciójának ipari szakágába.

– A gépészeti szakirányú ipartechnikus-mérnöki szakma Spanyolországban

23 Spanyolországban a gépészeti szakirányú ipartechnikus-mérnöki szakmát (spanyolul: „ingeniero técnico industrial, especialidad mecánica”) gyakorolni kívánó személyeknek általában gépészeti szakirányú ipartechnikus-mérnöki, a 6/2001 törvény értelmében hivatalosan elismert egyetemi oklevéllel kell rendelkezniük. Ez az ipartechnikusi oklevél hároméves képzés után szerezhető meg. Emellett e személyeknek szerepelniük kell a „Colegio de ingenieros técnicos industriales” (az ipartechnikus-mérnökök kamarája) által vezetett szakmai névjegyzékben.

Az elismerési eljárás Olaszországban

24 Olaszországban a 89/48 irányelvet az 1992. január 27-i 115. törvényerejű rendelet (a GURI 1992. február 18-i 40. száma, a továbbiakban: 115/1992 törvényerejű rendelet) ültette át a nemzeti jogrendbe.

25 A 115/1992 törvényerejű rendelet 1. cikke, amelynek címe „Az Európai Közösségben szerzett képesítésekről szóló tanúsítványok elismerése”, kimondja:

„(1) E törvényerejű rendelet rendelkezéseiben foglalt feltételekkel Olaszország elismeri az Európai Közösség bármely tagállama által kiállított, szakképzettséget bizonyító olyan okleveleket, amelyek meglétéhez az adott tagállam jogszabályai valamely foglalkozás gyakorlását kötik.

(2) Az oklevél elismerése a közösségi állampolgárt azon foglalkozás Olaszországon belüli, önálló vállalkozóként vagy munkavállalóként történő gyakorlása céljából illeti meg, amely gyakorlására az előző bekezdésben foglalt oklevelet kiállító tagállamban jogosult.

(3) Az oklevél akkor ismerhető el, ha tanúsítja, hogy a kérelmező eredményesen vett részt legalább hároméves felsőfokú szakképzésben (vagy ezzel megegyező időtartamú részképzésben) valamely egyetemen, főiskolán, vagy egyéb, felsőfokú képzést nyújtó intézményben.”

26 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 115/1992 törvényerejű rendelet nem teszi lehetővé az olasz, képesítés megszerzéséről szóló tanúsítvány alapján egy másik tagállamban kiállított oklevél elismerését. E bíróság kifejti, hogy e törvényerejű rendelet 1. cikkének (3) bekezdése értelmében a külföldi oklevélnek tanúsítania kell, hogy a kérelmező szakképzésben vett részt, ami közvetlen kapcsolatot feltételez a megszerzett képesítés és a szakképzés között, amelyet az oklevélnek közvetlenül kell tanúsítania. Végeredményben e rendelkezés nem alkalmazható egy másik tagállam által kiállított olyan oklevélre, amely valójában egy olasz, képesítés megszerzéséről szóló tanúsítvány meglétét igazolja.

A honosítási eljárás Spanyolországban

27 A spanyol jogban az egyetemi oklevelek honosítására vonatkozó eljárást meg kell különböztetni a szakképesítések elismerésére vonatkozó eljárástól, amelyet a legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró, az Európai Unió tagállamaiban kiállított felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1991. október 25-i 1665/1991 törvényerejű rendelet (a BOE 1991. november 22-i 208. száma, 37916. o.) szabályoz, és amely a 89/48 irányelvet a spanyol jogrendbe átültette. A honosítási eljárás annak ellenőrzésére irányul, hogy az oklevél megszerzése előtt folytatott egyetemi tanulmányok tartalma mely ismeretekre terjedt ki.

28 A 2004. szeptember 4-ig a külföldi egyetemi oklevelek honosítási eljárását Spanyolországban az 1987. január 16-i 86/1987 királyi rendelet (a BOE 1987. január 23-i 20. száma), valamint az ennek végrehajtására elfogadott jogszabályok szabályozták.

29 A 86/1987 királyi rendelet 1. cikke határozta meg a honosítás fogalmát. E rendelkezés értelmében a honosítás a külföldön megszerzett felsőfokú oklevelek hivatalos érvényességének felsőfokú tanulmányok igazolása céljából Spanyolországban történő elismerését jelenti.

30 E királyi rendelet 2. cikke alapján még ha a külföldi oklevelek honosításához nem is szükséges feltétlenül kiegészítő vizsgák letétele, amennyiben a külföldi oklevéllel tanúsított képzés a megfelelő spanyol oklevél által tanúsítottal nem egyenértékű, a honosítás az oklevél megszerzéséhez Spanyolországban megkövetelt ismeretekre vonatkozó vizsgák letételétől tehető függővé.

31 A 86/1987 királyi rendelet 3. cikke értelmében a honosítási eljárás csak a hivatalosan elismert képzésekre alkalmazandó. Az egyetemek által nyújtott egyéb képzések, amelyek nem hivatalosan elismertek, tehát nem tartoznak e királyi rendelet hatálya alá.

32 Honosítás alapján a külföldi oklevél a honosítás jóváhagyásától kezdve ugyanazon joghatásokkal rendelkezik, mint a megfelelő spanyol oklevél vagy egyetemi fokozat.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

33 M. Cavallera olasz állampolgár 1999. március 9-én hároméves képzést követően gépészmérnöki tanulmányairól szóló tanúsítványt szerzett a torinói egyetemen (Olaszország).

34 M. Cavallera ezt követően az olasz, képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványa honosítását kérte Spanyolországban az oktatás és a tudományok minisztériumától annak érdekében, hogy azt a 86/1987 királyi rendelet rendelkezései alapján a megfelelő spanyol egyetemi oklevéllel egyenértékűnek ismerjék el. 2001. október 17-én az említett minisztérium M. Cavallera olasz, képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványát honosította annak érdekében, hogy azt a spanyol gépészeti szakirányú ipartechnikus-mérnöki hivatalosan elismert oklevéllel egyenértékűnek ismerjék el.

35 M. Cavallera következésképpen felhatalmazással rendelkezik a gépészeti szakirányú ipartechnikus-mérnöki szabályozott szakma Spanyolországban történő gyakorlására.

Az olasz, képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványa honosítását igazoló okirat alapján M. Cavallerát felvették az egyik katalán „colegios de ingenieros técnicos industriales” szakmai névjegyzékébe.

36 Nem vitatott azonban, hogy M. Cavallera Olaszországon kívül nem folytatott szakmai tevékenységet, és a spanyol oktatási rendszer keretében sem képzést nem végzett el, sem vizsgákat nem tett le. Ugyanígy nem vitatott az sem, hogy nem tette le az olasz jogszabályok által a mérnöki szakma gyakorlásához szükséges felhatalmazáshoz előírt államvizsgát.

37 2002. március 6-i kérelmével M. Cavallera spanyol képesítéseinek elismerését kérte Olaszországban a 115/1992 törvényerejű rendelet alapján a Ministero della Giustiziától, annak érdekében, hogy e tagállamban felvételt nyerhessen a mérnökök szakmai névjegyzékébe.

38 Az olasz szabályozásnak megfelelően a kérelmet vizsgálóbizottság elé terjesztették, amely többségi szavazattal és a vizsgálóbizottságban részt vevő Consiglio Nazionale degli Ingegneri képviselőjének ellenszavazata mellett, kedvező döntést hozott.

39 2002. október 23-i határozatával a Ministero della Giustizia M. Cavallera spanyol tanúsítványát érvényesnek ismerte el a mérnökök szakmai névjegyzékébe (B szekció, ipari szakág) történő felvétel tekintetében. E határozat alapján M. Cavallera tehát felvételt nyert lakóhelye, Alessandria (Olaszország) városa mérnöki kamarájának szakmai névjegyzékébe.

40 A Consiglio Nazionale degli Ingegneri megtámadta az említett miniszteri határozatot a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága) előtt, mivel úgy vélte, hogy a 89/48 irányelv, és a vonatkozó nemzeti szabályozás értelmében az olasz hatóságok nem ismerhették volna el M. Cavallera spanyol tanúsítványát, mivel ezen elismerés következménye az, hogy mentesíti M. Cavallerát az olasz szabályozás által előírt államvizsga letétele alól.

41 2004. október 5-i ítéletével e bíróság elutasította a Consiglio Nazionale degli Ingegneri keresetét, mivel úgy ítélte meg, hogy a Ministero della Giustizia jogszerűen járt el. Ezt követően az ítélet ellen a Consiglio Nazionale degli Ingegneri fellebbezést nyújtott be a Consiglio di Statóhoz (Olaszország).

42 A Consiglio di Stato álláspontja szerint a 89/48 irányelv M. Cavallera ügyében nem alkalmazható, ez utóbbi ugyanis egyáltalában nem szerzett a 89/48 irányelv 1. cikkének a) pontja értelmében vett „oklevelet" Spanyolországban, és kérelmét csupán olasz képesítéseire alapítja. A Consiglio di Statónak azonban e tekintetben kétségei merültek fel.

43 E körülmények között a Consiglio di Stato az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A 89/48/EGK irányelv alkalmazható-e olyan olasz állampolgár esetében, aki:

– Olaszországban hároméves mérnöki szakképzésen szerzett oklevelet;

– olasz oklevelét az ennek megfelelő spanyol oklevéllel egyenértékűnek ismerték el;

– felvételt nyert a spanyol mérnöki szakmai névjegyzékbe, de e foglalkozást Spanyolországban sohasem gyakorolta; [és]

– a spanyol honosítási okirat alapján felvételét kérte az olasz mérnöki szakmai névjegyzékbe?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, összeegyeztethető-e a 89/48/EGK irányelvvel az a tagállami szabályozás (a [115/1992] törvényerejű rendelet 1. cikke), amely nem teszi lehetővé Olaszországban olyan tagállami oklevél elismerését, amely kizárólag egy korábbi olasz oklevél elismerésének eredménye?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

44 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy hivatkozhat-e a 89/48 irányelv rendelkezéseire valamely szabályozott szakmának a fogadó tagállamban való megkezdése érdekében az a személy, akinek a képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványát egy másik tagállam hatósága állította ki, amely tanúsítvány azonban nem igazolja valamely, e tagállam oktatási rendszerének keretébe tartozó képzés elvégzését, és nem is vizsga letételén vagy az e tagállamban szerzett szakmai tapasztalat megszerzésén alapul.

45 Az e kérdésre adandó válasz érdekében meg kell vizsgálni, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló tanúsítvány a 89/48 irányelv hatálya alá tartozik-e.

46 A 89/48 irányelv 4. cikke rendelkezéseinek sérelme nélkül ezen irányelv 3. cikke első bekezdésének a) pontja azon kérelmezők számára, akik ezen irányelv értelmében vett olyan „oklevéllel" rendelkeznek, amely alapján valamely szabályozott szakma valamely tagállamban történő gyakorlására jogosultak, biztosítja e szakma gyakorlásához való jogot valamennyi más tagállamban. A 89/48 irányelv 1. cikkének a) pontjában meghatározott „oklevél" fogalma képezi tehát az ezen irányelvben szereplő, a felsőfokú oklevelek elismerésére szolgáló általános rendszer alapját.

47 Azon képesítéseket illetően, amelyekre M. Cavallera hivatkozik, először is emlékeztetni kell arra, hogy a 89/48 irányelv 1. cikke a) pontja értelmében vett „oklevél" több, a képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványból is állhat együttesen.

48 Ezt követően meg kell állapítani, hogy a 89/48 irányelv 1. cikke a) pontjának első francia bekezdése szerinti feltétel az M. Cavallera által hivatkozott tanúsítványok tekintetében teljesül, mivel valamennyit a spanyol, illetve olasz törvényi előírások szerint illetékes hatóság állította ki.

49 A 89/48 irányelv 1. cikke a) pontjának második francia bekezdése szerinti feltételt illetően a Bírósághoz benyújtott iratokból megállapítható, hogy M. Cavallera nyilvánvalóan megfelel annak a feltételnek, miszerint az oklevél tulajdonosának legalább három évig tartó felsőfokú képzést kellett végeznie valamely egyetemen. Ezt a körülményt ugyanis egyértelműen igazolja a torinói egyetem által az érdekelt részére kiállított képesítés megszerzéséről szóló tanúsítvány.

50 A 89/48 irányelv 1. cikke a) pontjának harmadik francia bekezdése szerinti feltételt illetően egyébiránt az oktatás és a tudományok minisztériuma által kiállított honosítási okirat alapján M. Cavallera rendelkezik valamely szabályozott szakma Spanyolországban történő gyakorlásához szükséges szakképesítésekkel. Még ha azt feltételezzük is, hogy ez a körülmény nem tűnik ki egyértelműen az említett okiratból, az nyilvánvaló M. Cavallerának Spanyolországban az illetékes szakmai kamara névjegyzékébe való felvétele alapján.

51 Ezt követően azt kell még megállapítani, hogy mivel a honosítási okirat, amelyre M. Cavallera hivatkozik, nem tanúsítja semmilyen, a spanyol oktatási rendszer keretébe tartozó képzés elvégzését, és nem is valamely vizsga letételén vagy Spanyolországban szerzett szakmai tapasztalat megszerzésén alapul, a tanúsítványai együttesen azonban a 89/48 irányelv értelmében vett „oklevélnek" minősülhetnek-e, vagy a 89/48 irányelv 1. cikke a) pontjának második bekezdése szerint ilyen oklevéllel egyenértékűnek minősülhetnek-e.

52 E körülmények között a Consiglio Nazionale degli Ingegneri, valamint az olasz és az osztrák kormány által felhozott érvek, amelyeket arra alapítanak, hogy a 89/48 irányelv egyes nyelvi változatainak szövege – amint az a jelen ítélet 7., 9., 11. és 12. pontjában kifejtésre került – egyes pontokon eltér a többi nyelvi változattól, mivel „másik tagállamot" említenek, míg a többi nyelvi változat nagy része egyszerűen a „tagállam" vagy a „fogadó tagállam" kifejezéseket használja, nem elfogadhatók.

53 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy a közösségi jogi rendelkezések egységes alkalmazásának és ennélfogva egységes értelmezésének szükségessége kizárja azt, hogy a rendelkezés valamely nyelvi változatának szövegét kétség esetén elszigetelten vizsgálják, ellenkezőleg, azt követeli meg, hogy a más hivatalos nyelveken elfogadott változatok fényében értelmezzék és alkalmazzák azt (a 29/69. sz. Stauder-ügyben 1969. november 12-én hozott ítélet [EBHT 1969., 419. o.] 3. pontja; a C-296/95. sz., EMU Tabac és társai ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1605. o.] 36. pontja és a C-174/05. sz., Zuid-Hollandse Milieufederatie és Natuur en Milieu ügyben 2006. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-2443. o.] 20. pontja).

54 Másfelől igaz ugyan, hogy a Bíróság korábban kimondta, a 89/48 irányelv nem tartalmaz korlátozást a tekintetben, hogy a kérelmezőnek mely tagállamban kell megszereznie szakképesítését (a C-274/05. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2008. október 23-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-7969. o.] 28. pontja és a C-286/06. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2008. október 23-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8025. o.] 62. pontja), ezen ítélkezési gyakorlat ugyanakkor különbséget tesz a képzés helyszínét jelentő földrajzi hely és az ezen képzést nyújtó oktatási rendszer között. Ezen ítéletekben ugyanis az érdekeltek más tagállam oktatási rendszerébe tartozó képzéseket végeztek el, mint ahol szakképesítéseikre hivatkozni kívántak.

55 A 89/48 irányelv célja valamely foglalkozásnak az erre vonatkozó szakképesítésről szóló tanúsítványt kiállító tagállamtól eltérő tagállamban történő gyakorlása akadályainak megszüntetése. Az említett irányelv első, harmadik és ötödik preambulumbekezdéséből következik, hogy a szakképesítés megszerzéséről szóló tanúsítvány csak akkor tekinthető az ugyanezen irányelv értelmében vett „oklevéllel" egyenértékűnek, ha e szakképesítést – részben vagy egészben – a szóban forgó tanúsítványt kiállító tagállam oktatási rendszere keretében szerezték meg. A Bíróság másfelől korábban már hangsúlyozta, hogy a képesítés megszerzéséről szóló tanúsítvány, amennyiben kiegészítő szakképesítés meglétét igazolja, megkönnyíti a foglalkozás megkezdését vagy gyakorlását (lásd ebben az értelemben a C-19/92. sz. Kraus-ügyben 1993. március 31-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-1663. o.] 18–23. pontját és a C-285/01. sz. Burbaud-ügyben 2003. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-8219. o.] 47–53. pontját).

56 Márpedig a spanyol honosítás nem tanúsítja semmilyen kiegészítő szakképesítés meglétét. E tekintetben sem a honosítás, sem pedig az egyik katalán „colegios de ingenieros técnicos industriales" szakmai névjegyzékébe való felvétel nem az M. Cavallera által megszerzett képesítések vagy szakmai tapasztalatok ellenőrzésén alapult.

57 Ilyen körülmények között a szóban forgó szabályozott szakma Olaszországban való megkezdése érdekében a 89/48 irányelvre történő hivatkozás elfogadása ahhoz vezetne, hogy lehetővé tenné olyan személy számára, akinek az e tagállam által kibocsátott képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványa önmagában nem teszi lehetővé az említett szabályozott szakma gyakorlását, hogy e szakma gyakorlását mégis megkezdhesse úgy, hogy a Spanyolországban szerzett honosítási okirat nem igazolja kiegészítő szakképesítés vagy szakmai tapasztalat megszerzését. Az ilyen eredmény ellentétes lenne a 89/48

irányelvben foglalt – és annak ötödik preambulumbekezdésében kimondott – azon elvvel, miszerint a tagállamok fenntartják maguknak annak lehetőségét, hogy a szükséges képzés alapvető színvonalát úgy határozzák meg, hogy általa biztosítani tudják a területükön nyújtott szolgáltatások minőségét.

58 A fenti megfontolásokból következik, hogy a 89/48 irányelv 1. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés szerinti „oklevél" fogalma nem terjed ki a valamely tagállam által kiállított képesítés megszerzéséről szóló olyan tanúsítványra, amely nem igazolja e tagállam oktatási rendszerének keretébe tartozó valamely képzés elvégzését, és nem is valamely vizsga letételén vagy az említett tagállamban szerzett szakmai tapasztalat megszerzésén alapul.

59 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 89/48 irányelv rendelkezéseire nem hivatkozhat valamely szabályozott szakmának a fogadó tagállamban való megkezdése érdekében az a személy, akinek a képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványát egy másik tagállam hatósága állította ki, amely tanúsítvány azonban nem igazolja valamely, e tagállam oktatási rendszerének keretébe tartozó képzés elvégzését, és nem is vizsga letételén vagy az említett tagállamban szerzett szakmai tapasztalat megszerzésén alapul.

60 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek az említett felek költségeinek kivételével nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1988. december 21-i 89/48/EGK tanácsi irányelv rendelkezéseire nem hivatkozhat valamely szabályozott szakmának a fogadó tagállamban való megkezdése érdekében az a személy, akinek a képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványát egy másik tagállam hatósága állította ki, amely tanúsítvány azonban nem igazolja valamely, e tagállam oktatási rendszerének keretébe tartozó képzés elvégzését, és nem is vizsga letételén vagy az említett tagállamban szerzett szakmai tapasztalat megszerzésén alapul.

Aláírások